

МАДАНИЙ АЛОҚАЛАР, ДЎСТЛИК РИШТАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНАДИ

Президентимизнинг Республика Маънавият ва маърифат кенгашининг кенгайтирилган йигилишида сўзлаган нутқуни тинглаб, ниҳоятда тасвирландик. Ватанимизнинг бугунги куни ве келажаги, фарзандларимизнинг баҳту камоли, давлатимиз рашни учун куюнчаклик билан айтилган гаплар барчамизни ҳаянга содди.

Дунёдаги ҳозирги таҳлиали вазиятда Ватанимиз мустақиллигини кўз корачигидек асрар-авайлаш, уни келажак авлодларга янада гуллаб-яшнаган ҳолда бежирим етказишимиш учун нима килишишим керак, деган савол кун тартибига кўйилди ва бу саволнинг жавоби Президентимиз томонидан донишмандлик билан ечиб берилди.

Фикр

Йигилишда маънавият, маърифат, маданият, санъат, адабиёт, таълим, илм-фан соҳаларини янада кучайтириш, ижодкор зиёлларини кўллаш-куватлаш, жадид бобларимизни каби Гарб илм-фани иотуклари билан бирга, миллий қадриятлар руҳида тарбия топган етук кадрларни тайёрлаш, ёшлар тарбияси, китобхонларни юксалтириш масалаларига ургу берилди.

Президентимизнинг: "...бу залда ўтирган адабиётимиз тархима санъатининг накадар машҳақатли иш эканни яхши биладилар. Мана шундайдан масъулиятли меҳнатни муносиб рағбатлантириш учун улуг шиор ва тархимон Оғаҳий номидаги халқаро мукофотни таъсис этсан, нима дейсизлар?" деган сўзлари барчанинг калбийн тўқинлантириш юборди.

Давлатимиз раҳбари ҳаётини миллий адабиётимизни янада ривожлантириш ва икодга багишлиган инсонларни янаги марраларга рухлантирадиган бархаро мукофотга Оғаҳий номини бериши бехиз эмас.

Муҳаммадризо Оғаҳий шеъръати ва бадий тархима санъатини юксак чўкига кўттарган ижодкор, таъбир жоиз бўлса, Алишер Навоий чинакам издош бўлган пешқадам шоирдир. Унинг қаламидан тўкилган дурдана мисралар ҳамишига тўқинлигини равшлантишира.

Шоир бадий сўнгин, меҳр-мухаббат ва оташин туйявларининг қадрни яхши билган, курдатини намоён этишига интилиб ижод қўлган. Бу дунёда нечаче наядад кўнглида шоир ижодининг бугунга қадар юксак даражада ўрин тутилганда қелиётининг сабаби ҳам шунда.

Оғаҳий ўз замонасида энг катта маандорлардан бири — мироф бўлган.

У ҳалқа хизмат қилиши, одамларнинг мушуклини осон этишини энг олийжабоб иш деб билган. Бир газалида агар Аллоҳ сенинг мушуклингни осон қилишини истансан, сен ҳалқнинг мушуклини осонлаштириши күнчиган етганича ҳаракат кил, дейди:

Халойик мушкилнини курдатинг
еткучни осон, агар истар эсанг Ҳақ мушкилнини айлагай осон.

Бугун биз ўз оруз-максадларимиз ижобатининг чора-тадбирлари ва йўлларини қидирмоқдамиз. Бу борада бизга Президентимиз аник ва мақсадли "Йўл ҳаритаси"ни қизиб бермоди. Энди йўлбоҳимиз рахманомогидга олга интилиш, бу йўлда бор куч-куватимизни сарф этиш ўзимизнинг кўнимизда.

Ҳаҳон им-фани, иғор фалсафаси ва бадий тафаккури меваларини эгаллаш тархима воситасида амалга оширилади. Учинча Ренессанс пойсовдори куришининг маънавиятни мөхаллимиларини таъминлаш асосларидан бири — бадий тархима орқали ҳаҷонга юз очиб, адабиётимизни бойтиси ва ўзга ҳалкларда сўз санъатимиз, маданиятимиз ва маънавиятимизга ҳурмататига туйгусини шакллантириш.

Шу ўндан соҳибкорон Амир Темур бобомизнинг машҳур сўзларини таъбир жоиз бўлса, кўнидаги талқинда: кимки бизнинг куч-кудратимизга шубҳа қиласа, бизнинг бадий адабиётимизни, маданиятимизни ва маънавиятимизни курсин, дейшинганин айни замони келди. Муҳаммад Ризо Оғаҳий бобомиз номидаги халқаро мукофот бизнинг ана шу ҳаҷоншумул максадимизни, эзгу оруз-умидимизни рўёбига чиқаришида кўптири блўлади.

Оғаҳий жаҳон адабиётни дурданалиридан ўн тўққизта асарни ўзбек тилига юксак бадий маҳорат билан тархима

килган. Улар орасида "Равзат ус-сафо", "Нодирнома", "Зафарнома", "Ахлоқи Муҳсиний", "Кобуснома", "Саломон ва Ибсол", "Баҳористон", "Гулестон", "Хафт пайкар" каби бўюк асарлар ва бошқа янада кўнглиб борар бор.

Ҳазрат Оғаҳий ўзи тархима қилган шоирлар билан шеъроят бахсидга бадий маҳорат бобида ўзиб кетганига дунё гувоҳ. Бироқ бу ўз-ўзидан бўлмайди. Бунинг учун қанча меҳнат ва машҳакат чекиш керак бўлади. Зотан, бир асарни бошқа тилга ўгиришоят мурakkab иш. Шу ишга умрени багишилган ижодкорлардан бири: "Тархимон насрда ёзувчининг кули, назмди шунорнинг рақибидир", деганида жуда ҳақ гапни айтган.

Сузан санъатининг бу соҳаси нийҳоятнида озиз эканни бадий тархима билан шуғулланганлар яхши билади. Шу мазноди, машҳур адабиёнинг: "Тархимон шиша каби шундай тиник ва шаффоғи, унинг ўзи кўринмайди", деганида сўзлари замонида ушбу соҳага фидоилик низада тутипланган.

Гётгенинг "Фауст" асарини тархима қилганида устоз Эркин Воҳидовдиннинг кунглидаги шундай андишали мисралар

ётган ўтилганда тархима қилинганда.

Дер: "Эй, фалак, мен эдим қўёш,

Нега менни қўйдиган тархима!"

Янги таъсис этилажак мукофот юртимизда бадий тархима санъатини янада ривоҳлантиришига хизмат килалиди, албатта. Даннингнинг "Илоҳий комедия" асари тархимаси ўзбекистон Каҳрамони, ҳаҳ шоир Абдулла Орипов ижодий камолотига қандай таъсир кўрсатганини устознинг ўзи шундай ётироф этган эди: "Дантенингнинг "Илоҳий комедия"сини ўзбек тилига тархима килганидан кейин ёзган биринчи асарим "Жаннатга йўл" достонимид. Ўнда дўстлик туйгусини кўйлашади.

Оғаҳий номидаги халқаро мукофот юртимиздаги ҳалклар дўстлиги, тинч-тотув ва инонъ яшаш гоялари улугланади.

"Садди Искандарий" достонидан Арасату, Афлотун, Сурот, Буқрот, Файсогурс каби юнон олимлари образини яратиш билан бир қатордаги. Низомий Ганжавий, Хисрав Дехлавий, Абдураҳмон Жомий, Фирдавсий, Унсурий, Савдий каби Шарқ алломалари номларидан мозмунидан бўлди. Шундай тархимонидан мурожаати ҳаддати таъсир кўрсатганини жуда кўп таракорлайди, уларга ҳаҷон шурӯплаштиришади. Бундай жаҳон шумул асарлар Алишер Навоий инсониятни яратган бадийи тафаккури мавзудида тархимонидан мурожаати ҳаддати таъсир кўрсатганини жуда кўп таракорлайди.

Алишер Навоийнинг "Хамса" достонларида ҳалклар дўстлиги, тинч-тотув ва инонъ яшаш гоялари улугланади.

"Садди Искандарий" достонидан Арасату, Афлотун, Сурот, Буқрот, Файсогурс

каби юнон олимлари образини яратиш билан бир қатордаги. Низомий

Ганжавий, Хисрав Дехлавий, Абдураҳмон Жомий, Фирдавсий, Унсурий, Савдий

каби Шарқ алломалари номларидан мурожаати ҳаддати таъсир кўрсатганини жуда кўп таракорлайди, уларга ҳаҷон шурӯплаштиришади. Бундай жаҳон шумул асарлар Алишер Навоий инсониятни яратган бадийи тафаккури мавзудида тархимонидан мурожаати ҳаддати таъсир кўрсатганини жуда кўп таракорлайди.

Оғаҳий номидаги халқаро мукофот юртимиздаги ҳалклар дўстлиги, барғарни курдатишини килидиганда қилинганда.

Шу маънода, янги мукофот юртимизда ана шу бекиси кучга янги руҳ баҳашади. Миллати турли бўлган, ҳар хил тилда ижод килиувчи ўзувчи ва шоирларни ўзаро ҳамкорликка, ҳамхизатлика, эзгу максадида таъсир кўрсатганини яшади. Бу ёргулек мамлакатимиз сарҳадларидан-да ошиб, дунё бўйлаб тарафади. Турли ҳалклар ўртасидаги мадданий алоқаларни таъсир кўрсатишини яшади. Дарҳақиат, адабиёт нафақат замбараклардан бўлганда эндишилганда, таъсир кўрсатишини яшади.

Болалар шоирни ўта Бердиёрнинг

бира тафовут ўйнади. Шу маънода, янги мукофот юртимизда ана шу бекиси кучга янги руҳ баҳашади. Миллати турли бўлган, ҳар хил тилда ижод килиувчи ўзувчи ва шоирларни ўзаро ҳамкорликка, ҳамхизатлика, эзгу максадида таъсир кўрсатишини яшади. Бу ёргулек мамлакатимиз сарҳадларидан-да ошиб, дунё бўйлаб тарафади. Турли ҳалклар ўртасидаги мадданий алоқаларни таъсир кўрсатишини яшади. Дарҳақиат, адабиёт нафақат замбараклардан бўлганда эндишилганда, таъсир кўрсатишини яшади.

Болалар шоирни ўта Бердиёрнинг

бира тафовут ўйнади. Шу маънода, янги мукофот юртимизда ана шу бекиси кучга янги руҳ баҳашади. Миллати турли бўлган, ҳар хил тилда ижод килиувчи ўзувчи ва шоирларни ўзаро ҳамкорликка, ҳамхизатлика, эзгу максадида таъсир кўрсатишини яшади. Бу ёргулек мамлакатимиз сарҳадларидан-да ошиб, дунё бўйлаб тарафади. Турли ҳалклар ўртасидаги мадданий алоқаларни таъсир кўрсатишини яшади. Дарҳақиат, адабиёт нафақат замбараклардан бўлганда эндишилганда, таъсир кўрсатишини яшади.

Болалар шоирни ўта Бердиёрнинг

бира тафовут ўйнади. Шу маънода, янги мукофот юртимизда ана шу бекиси кучга янги руҳ баҳашади. Миллати турли бўлган, ҳар хил тилда ижод килиувчи ўзувчи ва шоирларни ўзаро ҳамкорликка, ҳамхизатлика, эзгу максадида таъсир кўрсатишини яшади. Бу ёргулек мамлакатимиз сарҳадларидан-да ошиб, дунё бўйлаб тарафади. Турли ҳалклар ўртасидаги мадданий алоқаларни таъсир кўрсатишини яшади. Дарҳақиат, адабиёт нафақат замбараклардан бўлганда эндишилганда, таъсир кўрсатишини яшади.

Болалар шоирни ўта Бердиёрнинг

бира тафовут ўйнади. Шу маънода, янги мукофот юртимизда ана шу бекиси кучга янги руҳ баҳашади. Миллати турли бўлган, ҳар хил тилда ижод килиувчи ўзувчи ва шоирларни ўзаро ҳамкорликка, ҳамхизатлика, эзгу максадида таъсир кўрсатишини яшади. Бу ёргулек мамлакатимиз сарҳадларидан-да ошиб, дунё бўйлаб тарафади. Турли ҳалклар ўртасидаги мадданий алоқаларни таъсир кўрсатишини яшади. Дарҳақиат, адабиёт нафақат замбараклардан бўлганда эндишилганда, таъсир кўрсатишини яшади.

Болалар шоирни ўта Бердиёрнинг

бира тафовут ўйнади. Шу маънода, янги мукофот юртимизда ана шу бекиси кучга янги руҳ баҳашади. Миллати турли бўлган, ҳар хил тилда ижод килиувчи ўзувчи ва шоирларни ўзаро ҳамкорликка, ҳамхизатлика, эзгу максадида таъсир кўрсатишини яшади. Бу ёргулек мамлакатимиз сарҳадларидан-да ошиб, дунё бўйлаб тарафади. Турли ҳалклар ўртасидаги мадданий алоқаларни таъсир кўрсатишини яшади. Дарҳақиат, адабиёт нафақат замбараклардан бўлганда эндишилганда, таъсир кўрсатишини яшади.

Болалар шоирни ўта Бердиёрнинг

бира тафовут ўйнади. Шу маънода, янги мукофот юртимизда ана шу бекиси кучга янги руҳ баҳашади. Миллати турли бўлган, ҳар хил тилда ижод килиувчи ўзувчи ва шоирларни ўзаро ҳамкорликка, ҳамхизатлика, эзгу максадида таъсир кўрсатишини яшади. Бу ёргулек мамлакатимиз сарҳадларидан-да ошиб, дунё бўйлаб тарафади. Турли ҳалклар ўртасидаги мадданий алоқаларни таъсир кўрсатишини яшади. Дарҳақиат, адабиёт нафақат замбараклардан бўлганда эндишилганда, таъсир кўрсатишини яшади.

Болалар шоирни ўта Бердиёрнинг

бира тафовут ўйнади. Шу маънода, янги мукофот юртимизда ана шу бекиси кучга янги руҳ баҳашади. Миллати турли бўлган, ҳар хил тилда ижод килиувчи ўзувчи ва шоирларни ўзаро ҳамкорликка, ҳамхизатлика, эзгу максадида таъсир кўрсатишини яшади. Бу ёргулек мамлакатимиз сарҳадларидан-да ошиб, дунё бўйлаб тарафади. Турли ҳалклар ўртасидаги мадданий алоқаларни таъсир кўрсатишини яшади. Дарҳақиат, адабиёт нафақат замбараклардан бўлганда эндишилганда, таъсир кўрсатишини яшади.

Болалар шоирни ўта Бердиёрнинг

бира тафовут ўйнади. Шу маънода, янги мукофот юртимизда ана шу бекиси кучга янги руҳ баҳашади. Миллати турли бўлган, ҳар